

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૯૪૦૬/૨૦૦૯

સાથે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૯૪૦ ૭/૨૦૦૯

થી

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૯૪૦૮/૨૦૦૯

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી રવિ આર. ત્રિપાઠી

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની પરવાનગી આપવામાં આવે છે?	
૨.	રિપોર્ટર્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય	

	પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	
પ.	દીવાની ન્યાયાધીશને પરિપત્રિત કરવું કે નહિ?	

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નંબર ૧ તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શરદ શાહ

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧ તરફથી વિદ્વાન એજુપી શ્રી ઋષભ રિદાણી

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૨ – ૩ તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી એચ. એસ. મુનશા

=====

જયેશકુમાર પુંજાભાઈ પરમાર.... અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ર....સામાવાળા(ઓ)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી રવિ આર. ત્રિપાઠી

તારીખ:૦૭/૦૪/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

૧. આ ત્રણ અરજીઓ એવી અરજ સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે કે:

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૯૪૦૬/૨૦૦૯ માં

"૨૧(એ) સામાવાળાને અરજદારને તમામ આનુષંગિક લાભો સાથે તારીખ

૨૩/૦૧/૨૦૦૯ થી કાર્યપાલક ઈજનેરની જગ્યા માટે બઢતી આપવાનો નિર્દેશ

આપતી મેન્ડમસની પ્રકૃતિની રીટ ઓફ મેન્ડમસ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રીટ, હુકમ અથવા નિર્દેશ જારી કરવા".

૨૧(બી) આ અરજીની સ્વીકૃતિ, સુનાવણી અને આખરી નિકાલ બાકી હોય ત્યાં સુધી, આપ નામદાર મહેરબાની કરીને સામાવાળાને અરજદારને તમામ આનુષંગિક લાભો સાથે તારીખ ૨૩/૦૧/૨૦૦૯ થી કાર્યપાલક ઈજનેરની જગ્યા માટે બઢતી આપવાનો નિર્દેશ આપવા મહેરબાની કરશો. (ભારપૂર્વક ઉમેરેલ)

૨. આ અરજી એ અર્થમાં ગેરસમજભરી છે કે તે "મેન્ડમસની રીટની પ્રકૃતિમાં એવા નિર્દેશ માટે અરજ કરે છે કે સામાવાળાને બઢતી આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે". આવી દાદ માટે, આ અદાલત દ્વારા આ અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં.

૩. હાલના કેસના તથ્યો એવા છે કે, તારીખ ૨૩/૦૧/૨૦૦૯ ના રોજ મળેલી ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા અરજદારના નામ પર વિચાર કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તેણે અરજદારોને બઢતી આપવાના કેસ પર એ કારણોસર વિચાર કર્યો ન હતો કે તેમની સામે કેટલીક પ્રાથમિક તપાસ ચાલુ હતી. અરજદારો તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી શાહે ખૂબ જ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે વિભાગે સમાન સ્થિતિ ધરાવતી અન્ય વ્યક્તિઓને આપવામાં આવેલી સમાન

સારવાર આપી નથી. આ સંદર્ભમાં, તેઓ શ્રી એચ. કે. રૂપચંદાણી અને શ્રી એચ. એમ. વરછાણીના નામ આપે છે. આ સંદર્ભમાં, વિદ્વાન વકીલે અદાલતનું ધ્યાન એનેક્ષર-એ પાના નંબર ૧૩ તરફ દોર્યું હતું, જે ડેપ્યુટી એક્ઝિક્યુટિવ એન્જિનિયર તરીકે સેવા આપતા ૫૧ જેટલા અધિકારીઓનું પત્રક દર્શાવતું ટેબલ છે. સદર પત્રકના અવલોકન પરથી જાણવા મળે છે કે, તેમાં ૧૬ જેટલા અધિકારીઓ એવા હતા જેમના ન્યાયિક તપાસ સામે પ્રાથમિક તપાસ ચાલુ હતી. વિદ્વાન વકીલે ક્રમ નંબર ૭ અને ૮ પરના અધિકારીઓનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને એવો દાવો કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો કે ભેદભાવપૂર્ણ સારવાર અરજદારોના કેસ સાથે કરવામાં આવી છે કારણ કે અન્ય અધિકારીઓના કેસો પર ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪. અદાલતે પૂછપરછ કરી કે બાકીના ૧૧ અધિકારીઓ (૨ નો ઉલ્લેખ વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવ્યો છે અને ૩ વ્યક્તિઓ છે જેનો અર્થ એ થાય છે કે, હજી પણ ૧૧ અન્ય અધિકારીઓ છે જેમની સામે પ્રાથમિક તપાસ ચાલુ હતી) નું શું થયું. અરજદારો તરફથી વિદ્વાન વકીલે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે તે ૧૧ અધિકારીઓ પર પણ વિચાર કરવામાં આવ્યો નથી. જો તેમ હોય, તો આ અદાલત પાસે એવું માનવાનું કારણ છે કે વિભાગને તે બે અધિકારીઓની બાબતમાં કંઈક વિશેષ જણાયું હશે કારણ કે અન્યથા, વિભાગે તેમના કેસ પર હકારાત્મક રીતે વિચાર કર્યો ન હોત અને ૩ અરજદારો સહિત ૧૪ અધિકારીઓને બાકાત રાખ્યા ન હોત. આ અંગે અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ પાસે કોઈ જવાબ

નથી.

૫. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ કે. વી. જાનકીરામ, જે એ.આઈ.આર. ૧૯૯૧ એસસી ૨૦૧૦ પર અહેવાલ થયેલ છે તેના વકીલે ઉપયોગ કર્યો હતો, તે બાબતમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આવીએ તો, સદર ચુકાદાનો ફરો-૬ નીચે મુજબ વાંચવા મળે છે:

૬. પ્રથમ પ્રશ્ન પર, અર્થાત સીલબંધ કવર પ્રક્રિયાના હેતુઓ માટે શિસ્તભંગ/ફોજદારી કાર્યવાહી ક્યારે શરૂ થઈ હોવાનું કહી શકાય, ટ્રિબ્યુનલની પૂર્ણ પીઠે ઠરાવ્યું છે કે જ્યારે શિસ્તભંગની કાર્યવાહીમાં ચાર્જ-મેમો અથવા ફોજદારી કાર્યવાહીમાં ચાર્જશીટ કર્મચારીને જારી કરવામાં આવે ત્યારે જ કહી શકાય કે કર્મચારી સામે વિભાગીય કાર્યવાહી/ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે. સીલબંધ કવર પ્રક્રિયાનો આશરો ચાર્જ-મેમો/ચાર્જશીટ જારી કર્યા પછી જ લેવાનો છે. તે તબક્કા પહેલા પ્રાથમિક તપાસ પડતર હોવી એ સત્તાવાળાઓને સીલબંધ કવર પ્રક્રિયા અપનાવવા સક્ષમ બનાવવા માટે પૂરતી રહેશે નહીં. અમે આ મુદ્દે ટ્રિબ્યુનલ સાથે સહમત છીએ. અપીલકર્તા-સત્તાવાળાઓ તરફથી વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલ કે જ્યારે ગંભીર આક્ષેપો હોય અને જરૂરી પુરાવા એકત્રિત કરવા અને ચાર્જ-મેમો/ચાર્જશીટ તૈયાર કરવા અને જારી કરવામાં સમય લાગે છે, ત્યારે કર્મચારીને બદલી, ઇન્ક્વીમેન્ટ વગેરે આપીને પુરસ્કૃત કરવું તે વહીવટી શુદ્ધતાના હિતમાં રહેશે નહીં, તે આપણને પ્રભાવિત કરતી નથી. આ દલીલનો સ્વીકાર કરવાથી

ઘણા કિસ્સાઓમાં કર્મચારીઓ સાથે અન્યાય થશે. અત્યાર સુધીનો અનુભવ રહ્યો છે તેમ, પ્રાથમિક તપાસમાં અસાધારણ લાંબો સમય લાગે છે અને ખાસ કરીને જ્યારે તે હિત ધરાવતી વ્યક્તિઓની વિનંતી પર શરૂ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેને જાણીજોઈને પડતર રાખવામાં આવે છે. ઘણી વખત તેના પરિણામે ક્યારેય કોઈ ચાર્જ-મેમો/ચાર્જશીટ જારી થતી નથી. જો આક્ષેપો ગંભીર હોય અને સત્તાવાળાઓ તેની તપાસ કરવા માટે ઉત્સુક હોય, તો સામાન્ય રીતે સંબંધિત પુરાવા એકત્રિત કરવામાં અને આરોપોને આખરી ઓપ આપવામાં ઘણો સમય લાગશે નહીં. વળી, જો આરોપો એટલા ગંભીર હોય, તો સત્તાવાળાઓ પાસે સંબંધિત નિયમો હેઠળ કર્મચારીને સસ્પેન્ડ કરવાની સત્તા છે, અને સસ્પેન્શન પોતે જ સીલબંધ કવર પ્રક્રિયાનો આશરો લેવાની પરવાનગી આપે છે. આમ સત્તાવાળાઓ ઉપાય વિનાના નથી. ત્યારબાદ સત્તાવાળાઓ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ટ્રિબ્યુનલની પૂર્ણ પીઠના નિષ્કર્ષ નંબર ૧ અને ૪ એકબીજા સાથે અસંગત છે. તે નિષ્કર્ષો નીચે મુજબ છે:

"(૧) બઢતી, સિલેક્શન ગ્રેડ, કાર્યક્ષમતાના માપદંડને પાર કરવા અથવા ઊંચા પગાર ધોરણ માટેના વિચારણાને કોઈ અધિકારી સામે શિસ્તભંગની અથવા ફોજદારી કાર્યવાહી પડતર હોવાના કારણોસર રોકી શકાય નહીં;

(૨)....

(૩)....

(૪) સીલબંધ કવર પ્રક્રિયાનો આશરો સંબંધિત અધિકારી પર ચાર્જ મેમો

બજાવવામાં આવ્યા પછી અથવા ફોજદારી અદાલત સમક્ષ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવ્યા પછી જ લઈ શકાય છે, તે પહેલાં નહીં;"

એમાં કોઈ શંકા નથી કે બે નિષ્કર્ષો વચ્ચે દેખીતો વિરોધાભાસ છે. પરંતુ સુમેળભર્યા રીતે વાંચવામાં આવે, અને પૂર્ણ પીઠનો એ જ ઈશદો છે, તો બંને નિષ્કર્ષો વચ્ચે એકબીજા સાથે સુમેળ સાધી શકાય છે. નિષ્કર્ષ નંબર ૧ ને એવો અર્થ કાઢવા માટે વાંચવો જોઈએ કે કર્મચારી સામે કોઈ શિસ્તભંગની/ફોજદારી કાર્યવાહી પડતર હોવાના માત્ર કારણોસર બઢતી વગેરે રોકી શકાય નહીં. સદર લાભ નકારવા માટે, તેઓ સંબંધિત સમયે તે તબક્કે પડતર હોવા જોઈએ જ્યારે કર્મચારીને ચાર્જ-મેમો/ચાર્જશીટ પહેલેથી જ જારી કરવામાં આવી હોય. આ રીતે વાંચતા, બે નિષ્કર્ષોમાં કોઈ અસંગતતા નથી. તેથી, અમે ટ્રિબ્યુનલની સદર શોધ સામે અપીલકર્તા-સત્તાવાળાઓના પડકારને નકારી કાઢીએ છીએ.

૬. વિદ્વાન વકીલે સદર ચુકાદાના ફકરા-૧૦ નો પણ ઉપયોગ કર્યો હતો જે નીચે મુજબ વાંચવા મળે છે:

સિવિલ અપીલ નંબર ૩૦૧૮/૧૯૮૭

૧૦. હાલના કેસમાં, જ્યારે સામાવાળાની બઢતી પર વિચાર કરવા માટે ડીપીસી મળી ત્યારે સામાવાળા-કર્મચારીને કોઈ ચાર્જશીટ બજાવવામાં આવી ન હતી. છતાં, સીલબંધ કવર પ્રક્રિયા અપનાવવામાં આવી હતી. ટ્રિબ્યુનલે સત્તાવાળાઓને સીલબંધ કવર ખોલવા માટે અને જો સામાવાળાને ડીપીસી દ્વારા બઢતી માટે યોગ્ય જણાવાયા હોય, તો તારીખ ૩૦ એપ્રિલ, ૧૯૮૬ ના હુકમ

અનુસંધાને તેમના તાત્કાલિક જુનિયર શ્રી એમ. રાજા રાવને બઢતી આપવામાં આવી હતી તે તારીખથી બઢતી આપવાનો યોગ્ય નિર્દેશ આપ્યો છે. ટ્રિબ્યુનલે સત્તાવાળાઓને સામાવાળાને તમામ આનુષંગિક લાભો આપવાનો પણ નિર્દેશ આપ્યો છે. ટ્રિબ્યુનલે વાદગ્રસ્ત હુકમમાં વધુમાં જણાવ્યું છે કે તેના હુકમનો અર્થ એવો નહીં થાય કે સામાવાળા/કર્મચારી સામે શરૂ કરાયેલી શિસ્તભંગની કાર્યવાહી આગળ વધવી જોઈએ નહીં. અમને આ હુકમમાં હસ્તક્ષેપ કરવાનું કોઈ કારણ દેખાતું નથી. તેથી, અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે. કેસના સંજોગોમાં, જોકે, ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ કરવામાં આવશે નહીં.

૭. નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સ્થાપિત કાયદા અંગે કોઈ વિવાદ હોઈ શકે નહીં, પરંતુ પ્રશ્ન એ છે કે શું આ તબક્કે એટલે કે તે તબક્કે જ્યારે તારીખ ૨૩/૦૧/ 2 ૦૦૯ ના રોજ ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટી મળી અને ત્રણ અરજદારો અને ૧૧ અન્ય અધિકારીઓના કેસ પર વિચાર કર્યો ન હતો, ત્યારે અરજદારો સામે વિભાગીય તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી. તે વિભાગીય તપાસમાં, અરજદારોને દોષમુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા પરંતુ ત્યારબાદ ઉચ્ચ સત્તાધિકારી દ્વારા અરજદારોને શિક્ષા કરવામાં આવી હતી. આવી તથ્યજનક પરિસ્થિતિમાં, શું આ અદાલત દ્વારા અરજદારોને કોઈ રાહત આપી શકાય.

૮. આ અદાલતનો એવો અભિપ્રાય છે કે જો તારીખ ૨૩/૦૧/૨૦૦૯ ના રોજ ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટી મળતા પહેલાં અને જો અરજદારોને ખબર પડી હોત કે પ્રાથમિક તપાસ પડતર હોવાના કારણોસર તેમના કેસ પર વિચાર

કરવામાં આવનાર નથી, તો તેઓ આ અદાલતમાં આવી શક્યા હોત અને એક નિર્દેશ માટે અરજ કરી શક્યા હોત જે આ અદાલત દ્વારા જાનકીરામ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સ્થાપિત કાયદા પર આધાર રાખીને મંજૂર કરી શકાયો હોત કે ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટી તેમના કેસ પર વિચાર કરશે.

૯. હવે સમય જતો રહ્યો છે. કોઈપણ અદાલત માટે તેના હુકમ દ્વારા તે પાણી પાછું મેળવવું શક્ય નથી. તેથી, આ અરજીઓ આ કારણોસર નિષ્ફળ જવી જોઈએ.

૧૦. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી અન્ય દલીલ સીલબંધ કવરની પ્રક્રિયા અનુસરવાના પ્રશ્ન પર છે. સીલબંધ કવરની પ્રક્રિયા અધિકારી સામે તપાસ પડતર હોય અને જો ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા તેના કેસ પર વિચાર કરવો જરૂરી હોય તેવા સંજોગોમાં અનુસરવાની હોય છે. આવી પરિસ્થિતિમાં પરિણામ સીલબંધ કવરમાં રાખવાનું હોય છે. પ્રાથમિક તપાસ પૂર્ણ થતાં જો અધિકારીને દોષમુક્ત કરવામાં આવે તો તે સીલબંધ કવર ખોલવાનું હતું. હાલના કેસમાં, વિભાગ એવો સ્ટેન્ડ લઈ શક્યો હોત કે આ તમામ અધિકારીઓ જેઓ અન્યથા ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટી દ્વારા લાયક ઠર્યા છે, તેમના કેસ પર વિચાર કરવામાં આવશે અને તેમના પરિણામો સીલબંધ કવરમાં રાખવામાં આવશે પરંતુ એવું જણાય છે કે, તે ૨ અધિકારીઓ સિવાય અન્ય ૧૪ અધિકારીઓના કેસ પર તારીખ ૨૩/૦૧/૨૦૦૯ ના રોજ મળેલી ડિપાર્ટમેન્ટલ

પ્રમોશન કમિટી દ્વારા વિચાર કરવામાં આવ્યો ન હતો. હવે જ્યારે ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટી તારીખ ૨૩/૦૧/૨૦૦૯ ના રોજ મળી ચૂકી છે અને અન્ય અધિકારીઓના કેસ પર વિચાર કરવામાં આવ્યો નથી, ત્યારે 'સીલબંધ કવર પ્રોડ્યુસ્ટ' અનુસરવાનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. તેથી, અરજદારોની આ દલીલ પણ કે તારીખ ૪ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૭ ના પરિપત્રને અરજદારોના કેસમાં યોગ્ય રીતે લાગુ કરવામાં આવ્યો નથી તે પણ કોઈ તથ્ય વિનાની જણાય છે અને સ્વીકારવા યોગ્ય નથી. આ તમામ અરજીઓ કોઈ તથ્ય વિનાની હોવાનું જણાય છે અને તે ફગાવી દેવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે.

૧૧. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલની વિનંતી પર, તે સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે આ અરજીઓ ફગાવી દેવાનો અર્થ એ નથી કે વિભાગ નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા જાહેર કરાયેલા બંધનકર્તા કાયદાને બાજુ પર મૂકી શકે છે. વિભાગે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સ્થાપિત કાયદાનું પાલન કરવું જ જોઈએ અને ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટીની તારીખ એટલે કે ૨૩/૦૧/૨૦૦૯ ના રોજ અરજદારોના કેસ પર વિચાર કરવો જ રહેશે. જો અન્યથા યોગ્ય જણાય, તો અરજદારો સામે હાથ ધરવામાં આવી હોય તેવી વિભાગીય તપાસના પરિણામને આધિન, ડિપાર્ટમેન્ટલ પ્રમોશન કમિટીના નિર્ણયનો અમલ કરવો પડશે.

(રવિ આર. ત્રિપાઠી, ન્યાયમૂર્તિ)

આશિષ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.